

Van: vlizine-owner@vliz.be namens VLIZ eZine <vlizine@vliz.be>
Verzonden: vrijdag 30 november 2012 16:05
Aan: VLIZine
Onderwerp: VLIZine jrg. 13, nr. 11 (november 2012)

VLIZINE

jrg. 13, nr. 11 (november 2012)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey

Reacties naar: jan.seys@vliz.be

Volg VLIZ nu ook op Twitter: [@jmeesvliz](https://twitter.com/jmeesvliz)

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om uw abonnement op deze nieuwsbrief te beheren, ga naar [deze link](#). Archiveren van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

NIEUW! Vanaf heden kun je de berichten uit de VLIZINE ook dagelijks of wekelijks ontvangen. Ga naar [deze link](#)

1. Kalender

- 1.1. Het 'Kustkompas' of hoe is het gesteld met de Belgische kust anno 2012?
- 1.2. Oproep abstracts: VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 15 februari 2013
- 1.3. Studie- en trefdag voor kustgidsen
- 1.4. ICES cursussen 2013

2. Publicaties

- 2.1. Standaard voor mariene gebieden, grenzen en plaatsnamen
- 2.2. Knelpunten vismigratie: gids "From sea to source" toont goede internationale voorbeelden

3. Belgisch marien onderzoek in de kijker

- 3.1. Gentse geologe mee met meest geavanceerde Japanse boorschip
- 3.2. Niet-inheemse soorten in Belgische mariene en brakke wateren anno 2012
- 3.3. Rol bacteriën in dieet microscopisch kleine bodembewonende kreeftachtigen ontrafeld

4. Varia

- 4.1. Trend in zoutgehalte oceaan mét menselijke voetafdruk

1.1. Het 'Kustkompas' of hoe is het gesteld met de Belgische kust anno 2012?

Voor de derde keer al, werpt deze publicatie licht op 21 indicatoren die het duurzame karakter van onze kust evalueren. Zo blijkt o.a. de hoeveelheid restafval aan de kust eindelijk onder de streefwaarde te duiken en de vergrijzing verder toe te nemen.

Meer van dit kun je nalezen in deze publicatie van het Coördinatiepunt voor Duurzaam Kustbeheer. Op vrijdag 7 december (InnovOcean site, Oostende: 15-16u) is er een persmoment voorzien, waarop tot 3 december kan worden ingeschreven via de website.

Link: <http://krt.be/kustkompas>

[\[top\]](#)

1.2. Oproep abstracts: VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 15 februari 2013

*De dertiende VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen zal opnieuw de diversiteit, de kwaliteit en het belang van het mariene onderzoek in Vlaanderen belichten met een uitgebreide postersessie en een selectie van pitch presentaties. We dagen alle kust- en zeewetenschappers uit om een Engelstalig abstract in te dienen **voor 14 december 2012** waarin hun onderzoek wordt voorgesteld. Twintig abstracts zullen geselecteerd worden voor een plenaire sessie van korte pitch presentaties.*

Deadline abstracts: 14 december 2012

De VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen zal dit jaar opnieuw de diversiteit, de kwaliteit en het belang van het mariene onderzoek in Vlaanderen belichten met een uitgebreide postersessie en een selectie van pitch presentaties. Dit jaar zal de VLIZ Jongerencontactdag voorafgegaan worden door een 'VLIZ minisymposium Zuidelijke Bocht van de Noordzee' op 14 februari 2013 (namiddag). Het finale programma en de registratie voor beide evenementen volgen begin januari 2013.

Om de uitgebreide postersessie - die een momentopname vormt van het huidige mariene onderzoek in Vlaanderen en omstreken - naar behoren voor te bereiden willen we alle deelnemende zee- en kustwetenschappers vragen om tegen 14 december 2012 ten laatste een kort, Engelstalig abstract in te dienen (max. 500 woorden; volgens de [template](#)), waarin hun onderzoek wordt gepresenteerd op een duidelijke, beknopte en aantrekkelijke manier.

Alle abstracts zullen worden gepubliceerd in een 'VLIZ Special Publication'.

Twintig abstracts zullen geselecteerd worden voor de plenaire sessie van korte pitch presentaties (maximaal 5 minuten!). Dat kan aan de hand van een PowerPoint presentatie van max. 5 slides, maar wie van een uitdaging houdt willen we aanzetten om de powerpoint links te laten liggen en de voordracht op te bouwen aan de hand van een opmerkelijk object of publicatie (die kan getoond worden

aan het aanwezige publiek met behulp van een camera-systeem).

Om je abstract meer kans te geven geselecteerd te worden door de vakjury, raden we aan om een stijl te gebruiken die uitdagend is voor een breder publiek en die het communiceren over dit boeiend stukje onderzoek – en zijn nut voor de maatschappij – mogelijk maakt.

Voorlopig programma VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen

08:30

Registratie – Welkomkoffie – Ophangen van posters

09:00

Jan Mees (VLIZ)

Welkom

09:05

Key-note presentatie

10:00-10:50

10 pitch presentaties

10:50

Koffie/Thee

11:20-12.10

10 pitch presentaties

12:10

Sandwich lunch

13:00

Introductie tot het namiddagprogramma

13:05

Key-note presentatie

13:50

- Postersessie met competitie voor de beste poster

- Demonstraties van de activiteiten van het VLIZ Marien Data- en Informatiecentrum (VMDC) en andere

15:30

Presentaties door de twee winnaars van de 'VLIZ Thesis Award Marine Sciences 2012' en de winnaar van de 'VLIZ North Sea Award 2012'

16:30

Uitreiking van de awards, inclusief de prijs voor de beste pitch presentatie en beste posters

Waar en wanneer?

Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende (KHBO)
Xaverianenstraat 10
8200 Brugge

Vrijdag 15 februari 2013
08:30-17:30

[\[top\]](#)

1.3. Studie- en trefdag voor kustgidsen

Op zaterdag 15 december organiseren het VLIZ en de dienst NME van de Provincie West-Vlaanderen voor de derde keer een 'Studie- en trefdag voor kustgidsen'. Deze studiedag richt zich op zowel natuurgidsen, stads- en havengidsen als toeristische gidsen. Het voormiddagprogramma vindt plaats in het Provinciaal Hof in Brugge en bestaat uit een brede waaier aan presentaties. In de namiddag trekken de deelnemers de Brugse binnenstad in voor een wandeling waarbij de praktische kant van het gidsen belicht wordt.

Zaterdag 15 december 2012

Provinciaal Hof
Markt 2, 8200 Brugge

PROGRAMMA

09:00	REGISTRATIE
09:25	Verwelkoming Wim Mestdagh <i>Provincie West-Vlaanderen, sectiehoofd NME</i>
09:30	SOS, het zeewater komt ons aan de lippen Tina Mertens <i>Vlaams Instituut voor de Zee</i>
10:00	De natuur bewijst ons meer dan één dienst Patrick Meire <i>Dep. Ecosysteembeheer, Universiteit Antwerpen</i>
10:30	Interessante boeken en materialen voor de kustgids

Open presentatie

Auteurs kunnen in twee minuten hun recente werken voorstellen (zie verder)*

- 11:00 KOFFIEPAUZE
- 11:30 Van strandcabine tot appartement
Stephaan Barbery
Provincie West-Vlaanderen, dienst ruimtelijke ordening
- 12:00 Piet Piraat bestaat echt
Dries Tys
Dep. Archeologie, Vrije Universiteit Brussel
- 12:30 Wat verwachten verenigingen van een kustuitstap?
Magda Monballyu
Westtoer
- 13:00 DUURZAME LUNCH
- 14:00 Het leven zoals het is: Brugge 't jaar 1000
Marc Ryckaert
Historicus en mede-auteur "Op het raakvlak van twee landschappen. De vroegste geschiedenis van Brugge"
- 14:30 Wandeling door Brugge
Drie Gidsen: de Brugse geschiedenis lezen in het landschap
Drie Gidsen S-wan: Brugge en de zee, anders bekeken (zie verder**)

* In deze presentatie willen we zo'n 15 auteurs de kans bieden om hun werk in twee minuten voor te stellen. Stuur een mail naar de organisatie als je jouw boek, app, ... hier wenst te promoten. Indien de organisatie meer dan 15 vragen ontvangt, zal deze vooraf een selectie maken. De auteurs kunnen hun boek tevens tijdens de lunch te koop aanbieden.

** In het namiddagprogramma belichten we de praktische kant van het gidsen. Zes gidsen nemen elk een groep van max. 20 personen mee op een unieke, tailormade wandeling door Brugge. Voor deze activiteit is inschrijven verplicht.

Alle aanwezige deelnemers ontvangen, zolang de voorraad strekt, gratis het boek: 'Van Waterhalle tot Provinciaal Hof', uitgeverij Marc Van de Wiele.

INSCHRIJVEN

Via het [online registratieformulier](#) vóór 7 december 2012.

Contact inschrijvingen: Evy Copejans (VLIZ) 059/34.21.30 of evy.copejans@vliz.be.

Maximum aantal deelnemers: onbeperkt voor het voormiddagprogramma, 120 voor het namiddagprogramma.

ORGANISATIE

Deze studiedag voor kustgidsen is een initiatief van de Provincie West-Vlaanderen en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ).

[\[top\]](#)

1.4. ICES cursussen 2013

De International Council for the Exploration of the Sea (ICES) organiseert geregeld interessante bijscholing voor mariene wetenschappers. Hun aanbod voor 2013 is te vinden op

Link: http://www.ices.dk/iceswork/training/training.asp?goback=%2Egde_1153507_member_181247027

[\[top\]](#)

2.1. Standaard voor mariene gebieden, grenzen en plaatsnamen

Met dit nieuwe systeem is het vanaf nu een fluitje van een cent om voor de ganse wereld vlot de ligging van de Exclusief Economische Zones (EEZ's) en heel wat mariene plaatsnamen eenduidig te lokaliseren.

Het "Marine Regions" systeem combineert de data en informatie van zowel de VLIMAR gazetteer (plaatsnamenregister) als van MARBOUND (polygonen voor omgrensde zeegebieden). Beide globale datasystemen zijn eerder ontwikkeld door het Vlaams Instituut voor de Zee, en hebben de afgelopen jaren hun meerwaarde bewezen voor tal van gebruikers. Door beide databanken samen te brengen zullen diverse doelgroepen ongetwijfeld nog beter kunnen worden bediend.

Link: <http://www.marineregions.org>

[\[top\]](#)

2.2. Knelpunten vismigratie: gids "From sea to source" toont goede internationale voorbeelden

Vissoorten die vanuit zee de rivieren optrekken om tot hun paaipplaats te komen of omgekeerd die vanuit de binnenwateren naar zee trekken om er te paaieren, hebben het zeer moeilijk. Zalm, steur en paling zijn maar enkele iconische voorbeelden die door sluizen, dammen, pompgemalen, e.d. op hun trektocht gehinderd worden. In de gratis downloadbare publicatie "From Sea to source" toont men voorbeelden hoe de knelpunten rond vismigratie internationaal aangepakt worden.

[\[top\]](#)

3.1. Gentse geologe mee met meest geavanceerde Japanse boorschip

Ultra-diepe boren in de zeebodem om aardbevingen in Japan beter te begrijpen. Daarrond draait de expeditie met de Chikyu, die deel uitmaakt van het internationale onderzoeksproject NanTroSEIZE. Via een blog van de meereizende Gentse geologe Katrien Heirman kan je de belevenissen aan boord en het onderzoek naar seismische processen in de bodem van een diepzeetrog nu ook zelf meevolgen.

De aardbeving en daaropvolgende tsunami van 2011 in Japan zette nog maar eens in de verf wat voor een ravage deze kunnen aanrichten, zelfs in een land dat als geen ander voorbereid is op dit soort natuurfenomenen. Een uitgebreid team van wetenschappers uit alle hoeken van de wereld, waaronder de Gentse geologe Katrien Heirman, zullen nu dieper dan ooit (in ca 2km diepe oceaan, tot 3,6km in zeebodem) in de aardkorst boren om aardbevingsmechanismen te bestuderen. Dit project maakt deel uit van het Integrated Ocean Deep Drilling Program (IODP), een toonaangevend internationaal marien onderzoeksprogramma. Door dit onderzoek hoopt men op termijn een aardbeving in wording beter te kunnen detecteren.

Link: www.drillbits.drupalgardens.com

[\[top\]](#)

3.2. Niet-inheemse soorten in Belgische mariene en brakke wateren anno 2012

Samen met een 50-tal wetenschappers van diverse onderzoeksinstituten in Vlaanderen en de mensen van de Strandwerkgroep is het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) in 2008 gestart met het opstellen van een lijst van niet-

inheemse soorten van het Belgisch deel van de Noordzee en aanpalende estuaria. Begin 2012 telde de lijst 69 soorten die zich met succes in onze wateren gevestigd hebben. Alle bijhorende informatie over de biologie en ecologie van deze soorten, alsook andere beleidsrelevante gegevens, werden bijeengezocht uit diverse bronnen en online ontsloten via het portaal niet-inheemse soorten in de [VLIZ-Wiki](#). Nu is er ook een publicatie uitgebracht over dit onderwerp dat alle soortenfiches en inleidende informatie omvat. Het boek is slechts in zeer beperkte oplage uitgegeven, maar kan als pdf digitaal gedownload worden via

Link: <http://www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=217736>

[\[top\]](#)

3.3. Rol bacteriën in dieet microscopisch kleine bodembewonende kreeftachtigen ontrafeld

Bacteriën blijken maar een kleine rol te spelen in het dieet van de zeer kleine roeipootkreeftjes die leven in het slib en zand van de getijdengebieden in de Westerschelde. Dat ondervonden de onderzoekers van de Afdeling Mariene Biologie van de Universiteit Gent na het uitvoeren van experimenten waarbij ze de opname van bacteriën volgden bij vier soorten harpactoid copepoden. De diertjes bleken zich in de experimenten voornamelijk te voeden met kleine kiezelwiertjes, maar van selectieve opname van bacteriën en hun vetzuren was niet echt sprake in de meerderheid van de geteste soorten.

Link: <http://www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=219263>

[\[top\]](#)

4.1. Trend in zoutgehalte oceaan mét menselijke voetafdruk

Onderzoekers van het Scripps Institution of Oceanography uit San Diego (VSA) tonen aan dat de veranderingen in het zoutgehalte van de oceaan gedurende de tweede helft van de 20ste eeuw niet te relateren zijn met natuurlijke klimaatvariëaties, maar wel met de impact van menselijke activiteit op de oceaan.

Link: <http://scrippsnews.ucsd.edu/Releases/?releaseID=1297>

[\[top\]](#)

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2012 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute
VLIZ – InnovOcean site
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende
Tel. +32-(0)59-34 21 30

Fax +32-(0)59-34 21 31
<http://www.vliz.be>

Voor het in/uitschrijven en wijzigen van de frequentie van de VLIZine nieuwsbrieven ga naar <http://www.vliz.be/infodesk/vlizine/beheer.php>